ISNN 3030-3907

2026
MAY
ISSUE - 5
VOLUME - 7

DEVELOPMENT OF SCIENCE

scientific journal

Development of science

Ilmiy jurnal

MAY 2026
Issue - 5, VOLUME – 7

ISSN 3030 -3907

Ilmiy jurnal OAK rayosatining 2024 yil 27 sentabrdagi 361-son qaroriga asosan 02.00.00 kimyo fanlari hamda 2025 yil 12 fevral 367- son qaroriga asosan 05.00.00 texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

BOSH MUHARRIR:
Temirov Alisher Hoshim o‘g‘li – texnika fanlari falsafa doktori (PhD),Dotsent.
TAHRIRIYAT KENGASH RAISI:
Fozilov Sadriddin Fayzullayevich – texnika fanlari doktori, professor
TAHRIRIYAT KENGASH A’ZOLARI

TEXNIKA FANLARI/ TECHNICAL SCIENCES/ ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

Bozorov G‘ayrat Rashidovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Abdurahmonov Olim Rustamovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Adizov Bobur Zamirovich
O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Umumiy va noorganik kimyo instituti, professor
Hayitov Ruslan Rustamjonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Jumayev Qayum Karimovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Berdiyev Dorob Murodovich
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti, professor
Maxmudov Rafiq Amonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Tilloyev Lochin Ismatilloyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Raxmonov Qahramon Sanakulovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Barakayev Nusratullo Rajabovich
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti, professor.
Jo‘rayev Xayrullo Fayziyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Panoyev Erali Rajabboyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Ataullayev Sherzod Nabiullyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Murodov Malik Negmurodovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Axmedova Ozoda Bahronovna
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti.
Safarov Bahri Jumayevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Xaydarov Axtam Amonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Safarov Jasur Alijon o‘g‘li
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.

KIMYO FANLARI/ CHEMICAL SCIENCES/ ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Axmedov Voxid Nizomovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Umarov Baqo Bafoyevich
Buxoro Davlat Universiteti, professor
Kodirov Abduaxad Abduraximovich
Qarshi davlat Universiteti, professor
Qurbonov Mingniqul Jumagulovich
Qarshi davlat Universiteti, dotsent
Turemuratov Sharibay Naurizbaevich
O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Qoraqalpog‘iston bo‘limi Bosh ilmiy kotibi, professor
Tursunov Kaxor Shonazarovich
Qarshi davlat Universiteti, professor
Do‘stov Hamro
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Panoyev Nodir Shavkatovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Olimov Bobur Bahodir o‘g‘li
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Kasimov Sherzod Abduazimovich
Termiz Davlat Universiteti, professor.
Aliqulov Rustam Valiyevich
Termiz Davlat Universiteti, professor
Tropov Xamza Tursunovich
Samarqand Davlat Universiteti, professor

IQTISODIYOT FANLARI/ ECONOMICS/ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Nizamov Aslitdin Badreddinovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Boboyev Akmal Choriyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Ergashxojayeva Shaxnoza Djasurovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, professor
Saidaxmedova Nodira Ilxomovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, professor
Muxsinov Bekzod Toxirovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Shakarov Qulmat Ashirovich
Renessans ta'lim universiteti,dotsent.
Jumaeva Zulfiya Qayumovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Norova Salomat Yusupovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Avezova Shaxnoza Maxmudjonovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Jalilov Jamshid G‘anijonovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, dotsent
Xasanova Gulruh Djumanazarovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.

PEDAGOGIKA FANLARI/ PEDAGOGICAL SCIENCES / ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Siddiqova Sadoqat G‘afforovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Zoyirov Erkin Xalilovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, DSc, professor
Gaffarov Feruz Hasanovich
Puchon Universiteti, *professor*
Ruziyev Davron Yuldashevich
Buxoro Davlat Universiteti, professor
Muradova Firuza Rashidovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Yunusova Gulandon Samiyevna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
To‘xtayeva Zebo Sharifovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Navro‘zova Gulchixra Nigmatovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Uzoqova Laylo Polvonovna
Buxoro muhandislik – texnologiya instituti, dotsent.
To‘raqulova Marjona Qiyom qizi
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Muradova Zarina Rashidovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Murodov Sanjar Aslonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Shodiyev Jahongir Jo‘raqulovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent
Gaffarov Laziz Hasanovich
Buxoro muhandislik – texnologiya instituti, dotsent.

Tahririyat a’zolarning to‘liq ro‘yxati jurnalning www.devos.uz saytida keltirilgan.

Tahririyat hay’ati a’zolarining tarkibini o‘zgartirish hamda qo‘shimcha kiritish yoki tahririyat a’zoligidan chiqarish bosh muharrir tomonidan amalga oshiriladi.

ISSN 3030-3907

Development of science ilmiy jurnali 2024 yil 15 aprel kuni №256445 sonli guvohnoma bilan Davlat ro‘yxatidan o‘tgan.

To‘plam elektron ko‘rinishda (pdf formatida) mualliflarga taqdim etiladi. To‘plamga kiritiladigan maqolalarning mazmuni, ulardagi statistik ma’lumotlar va me’yoriy hujjatlarning to‘g‘riligiga hamda har qanday fikr - mulohazalarga mualliflarning o‘zlari mas’ul hisoblanadilar. Talablarga javob bermaydigan maqolalar to‘plamga kiritilmaydi. Tashkiliy qo‘mita maqola matnini qisqartirish, qisman tuzatish kiritish, seksiyalarga joylashtirish huquqiga ega.

ISSN 3030-3907

YAPON TILIDAGI GRAMMATIK SINONIMIYANING FUNKSIONAL TAHLILI

Moxinabonu Shamsitdinova Akbar qizi

Annotatsiya. Mazkur maqolada yapon tilidagi grammatik sinonimiya hodisasi va uning funksional xususiyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida yapon tilidagi ma’nosi yaqin, biroq grammatik va pragmatik jihatdan farqlanuvchi birliklarning qo‘llanishi o‘rganildi. Ayniqsa, は (wa), が (ga), に (ni), へ (e), で (de), と (to) kabi grammatik ko‘rsatkichlarning sinonimik munosabatlari, ularning kontekst asosida ma’no va funksional o‘zgarishlari tahlil qilindi. Maqolada grammatik sinonimiyaning sintaktik va semantik jihatlari yaponcha misollar yordamida yoritilgan. Tadqiqot natijalari yapon tilidagi sinonimik birliklar kommunikativ maqsad, nutq vaziyati va pragmatik omillarga qarab tanlanishini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: Yapon tili, grammatik sinonimiya, sintaktik funksiya, semantik funksiya, pragmatika, grammatik qo‘shimcha, は, が, に, へ, で, と, kontekst, lingvistika.

Аннотация. В данной статье анализируется явление грамматической синонимии в японском языке и его функциональные особенности. В ходе исследования были изучены употребления языковых единиц, близких по значению, но различающихся с грамматической и прагматической точек зрения. Особое внимание уделено синонимическим отношениям грамматических показателей は (wa), が (ga), に (ni), へ (e), で (de), と (to), а также изменениям их значений и функций в зависимости от контекста. В статье синтаксические и семантические аспекты грамматической синонимии освещаются с помощью примеров на японском языке. Результаты исследования показывают, что выбор синонимических единиц в японском языке зависит от коммуникативной цели, речевой ситуации и прагматических факторов.\

Ключевые слова: японский язык, грамматическая синонимия, синтаксическая функция, семантическая функция, прагматика, грамматическая частица, は, が, に, へ, で, と, контекст, лингвистика.

Abstract. This article analyzes the phenomenon of grammatical synonymy in the Japanese language and its functional characteristics. The study examines the usage of linguistic units that are similar in meaning but differ grammatically and pragmatically. Particular attention is paid to the synonymous relationships of grammatical markers such as は (wa), が (ga), に (ni), へ (e), で (de), and と (to), as well as their semantic and functional changes depending on context. The syntactic and semantic aspects of grammatical synonymy are illustrated through Japanese-language examples. The results of the study demonstrate that

ISSN 3030-3907

synonymous units in Japanese are selected according to communicative purpose, speech situation, and pragmatic factors.

Keywords: Japanese language, grammatical synonymy, syntactic function, semantic function, pragmatics, grammatical particle, は, が, に, へ, で, と, context, linguistics.

KIRISH.

Tilshunoslikda sinonimiya hodisasi til birliklarining ma’no jihatdan o‘xshash yoki yaqin bo‘lishini ifodalaydi. Sinonimiya nafaqat leksik birliklarda, balki grammatik shakllarda ham uchraydi. Grammatik sinonimiya bir-biriga yaqin grammatik vazifani bajaruvchi, biroq qo‘llanish doirasi, semantik nozikligi yoki pragmatik funksiyasi bilan farqlanuvchi grammatik birliklar o‘rtasidagi munosabatni anglatadi. Yapon tilida ushbu hodisa ayniqsa muhim o‘rin egallaydi, chunki tilning grammatik tizimi ko‘plab funksional jihatdan yaqin bo‘lgan qo‘shimchalar va yordamchi birliklarga asoslangan.

Yapon tili agglutinativ tillar guruhiga mansub bo‘lib, unda grammatik munosabatlar asosan qo‘shimchalar va partikllar yordamida ifodalanadi. Ushbu grammatik birliklarning ayrimlari ma’no va vazifa jihatidan bir-biriga yaqin bo‘lsa-da, ular turli kommunikativ vaziyatlarda turlicha funksiyani bajaradi. Ayniqsa, は (wa), が (ga), に (ni), へ (e), で (de), と (to), や (ya) kabi grammatik ko‘rsatkichlar sinonimik munosabat hosil qiluvchi birliklar sifatida keng qo‘llaniladi.

Masalan, は (wa) va が (ga) qo‘shimchalari ko‘pincha ega yoki mavzu bilan bog‘liq grammatik munosabatni ifodalaydi. Biroq ularning semantik va pragmatik funksiyalari bir xil emas. は asosan mavzu va taqqoslash ma’nosini anglatsa, が yangi axborotni yoki grammatik egani ta’kidlash uchun ishlatiladi. Xuddi shuningdek, に (ni) va へ (e) qo‘shimchalari yo‘nalish ma’nosini ifodalashi bilan o‘xshash bo‘lsa-da, に aniq manzilni, へ esa umumiy yo‘nalishni bildiradi. Bu holat yapon tilida grammatik sinonimiyaning mutlaq tenglik emas, balki funksional yaqinlik asosida shakllanishini ko‘rsatadi.

Yapon tilidagi grammatik sinonimiyaning yana bir muhim jihati uning pragmatik xususiyat bilan bog‘liqligidir. Grammatik birliklarning tanlanishi ko‘pincha nutq vaziyati, tinglovchi va so‘zlovchi o‘rtasidagi munosabat, kommunikativ maqsad hamda axborot strukturasiga bog‘liq bo‘ladi. Shu sababli sinonimik grammatik birliklarni to‘g‘ri qo‘llash uchun nafaqat grammatik qoidalarni, balki kontekst va pragmatik omillarni ham chuqur tushunish zarur.

Bugungi kunda yapon tilshunosligida grammatik sinonimiya masalasi muhim ilmiy mavzulardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, yapon tilini xorijiy til sifatida o‘rganayotgan talabalar uchun sinonimik grammatik birliklarning

ISSN 3030-3907

funksional farqlarini tushunish muayyan murakkablik tug‘diradi. Chunki ko‘plab hollarda grammatik birliklarning lug‘aviy tarjimasi o‘xshash bo‘lsa ham, ularning nutqdagi vazifasi va semantik ta’siri keskin farqlanadi.

Mazkur maqolaning asosiy мақсади yapon tilidagi grammatik sinonimiyaning funksional xususiyatlarini tahlil qilish, sinonimik grammatik birliklarning sintaktik, semantik va pragmatik farqlarini aniqlashdan iboratdir. Tadqiqot davomida grammatik sinonimiyaning yapon tilidagi kommunikativ ahamiyati hamda kontekst asosida yuzaga keladigan funksional o‘zgarishlari misollar orqali yoritiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI. Mazkur tadqiqot yapon tilidagi grammatik sinonimiyaning funksional xususiyatlarini o‘rganishga bag‘ishlangan bo‘lib, tadqiqot davomida tavsifiy, semantik, sintaktik va qiyosiy tahlil metodlaridan foydalanildi. Tadqiqotning asosiy maqsadi yapon tilidagi sinonimik grammatik birliklarning qo‘llanish xususiyatlari, ularning kontekst asosida ma’no va funksional o‘zgarishlarini aniqlashdan iborat bo‘ldi.

Tadqiqot materiali sifatida zamonaviy yapon tili grammatikasiga oid ilmiy adabiyotlar, akademik manbalar, darsliklar va autentik yaponcha gaplardan foydalanildi. Jumladan, “Genki”, “Minna no Nihongo”, “A Dictionary of Basic Japanese Grammar”, “Japanese: Descriptive Grammar” kabi manbalardagi grammatik konstruktsiyalar tahlil qilindi. Tadqiqot uchun tanlangan misollar grammatik sinonim birliklarning turli kommunikativ vaziyatlarda qo‘llanishini yoritishga xizmat qildi.

Tadqiqotning dastlabki bosqichida yapon tilidagi grammatik sinonimiya tushunchasi nazariy jihatdan o‘rganildi hamda sinonimik munosabat hosil qiluvchi grammatik birliklar aniqlashtirildi. Ayniqsa, は (wa) va が (ga), に (ni) va へ (e), に (ni) va で (de), と (to) va や (ya) kabi grammatik ko‘rsatkichlarning o‘zaro funksional yaqinligi tahlil qilindi.

Semantik tahlil davomida sinonimik birliklarning ma’no o‘xshashligi va farqlari o‘rganildi. Bunda grammatik birliklarning yo‘nalish, mavzu, ega, mavjudlik, vosita yoki sanash kabi ma’nolarni ifodalashdagi funksional imkoniyatlari qiyoslandi. Har bir qo‘shimchaning semantik nozikligi va kontekst asosida yuzaga keladigan ma’no farqlari misollar orqali izohlandi.

Sintaktik tahlil jarayonida sinonimik grammatik birliklarning gap tarkibidagi vazifalari o‘rganildi. Ularning ega, to‘ldiruvchi, hol yoki mavzu ko‘rsatkichlari sifatidagi funksiyalari tahlil qilinib, grammatik struktura bilan bog‘liq farqlari aniqlashtirildi. Shu bilan birga, sinonimik birliklarning gapdagi axborot strukturasiga ta’siri ham ko‘rib chiqildi.

ISSN 3030-3907

Qiyosiy metod yordamida grammatik sinonim birliklarning o‘xshash va farqli jihatlari bir-biri bilan taqqoslandi. Masalan, は (wa) va が (ga) qo‘shimchalari mavzu va ega funksiyasi asosida, に (ni) va へ (e) esa yo‘nalish ma’nosi asosida qiyosiy tahlil qilindi. Bu usul grammatik sinonimiyaning mutlaq emas, balki funksional yaqinlik asosida shakllanishini aniqlash imkonini berdi.

Tadqiqot davomida kontekstual va pragmatik tahlil usullaridan ham foydalanildi. Chunki yapon tilidagi grammatik sinonim birliklarning qo‘llanishi ko‘pincha nutq vaziyati, kommunikativ maqsad va so‘zlovchining pragmatik niyatiga bog‘liq bo‘ladi. Shu sababli misollar nafaqat grammatik, balki kommunikativ nuqtai nazardan ham o‘rganildi.

Mazkur metodologik yondashuv yapon tilidagi grammatik sinonimiyaning funksional tabiatini chuqur tahlil qilish, sinonimik grammatik birliklarning semantik va pragmatik farqlarini ilmiy asosda yoritish imkonini berdi.

NATIJALAR. Tadqiqot natijalari yapon tilidagi grammatik sinonimiya ko‘pincha funksional yaqinlik asosida yuzaga kelishini ko‘rsatdi. Biroq sinonimik birliklarning qo‘llanishida pragmatik va semantik farqlar mavjudligi aniqlandi. は (wa) va が (ga) qo‘shimchalari yapon tilidagi eng faol sinonimik grammatik birliklardan biri hisoblanadi.

Masalan:

私は学生です。

Watashi wa gakusei desu.

“Men talabaman.”

Bu gapda は mavzu ko‘rsatkichidir.

一方:

私が学生です。

Watashi ga gakusei desu.

“Talaba aynan menman.”

Bu yerda が grammatik egani va yangi axborotni ta’kidlamoqda. Demak, har ikkala qo‘shimcha ega bilan bog‘liq bo‘lsa-da, kommunikativ maqsadi farq qiladi.

に (ni) va へ (e) qo‘shimchalari ham sinonimik xususiyatga ega:

学校に行きます。

Gakkou ni ikimasu.

“Maktabga boraman.”

学校へ行きます。

Gakkou e ikimasu.

“Maktab tomon boraman.”

ISSN 3030-3907

Birinchi gapda aniq manzil ma’nosi kuchliroq bo‘lsa, ikkinchi gapda yo‘nalish ma’nosi ustun hisoblanadi.

で (de) va に (ni) ayrim hollarda joy bilan bog‘liq ma’noda sinonimik ko‘rinadi:

図書館で勉強します。

Toshokan de benkyou shimasu.

“Kutubxonada o‘qiyman.”

図書館にいます。

Toshokan ni imasu.

“Kutubxonadaman.”

Bu misollarda ikkala qo‘shimcha ham joyni ifodalasa-da, で harakat joyini, に esa mavjudlik joyini ko‘rsatmoqda.

と (to) va や (ya) qo‘shimchalari ham sanash funksiyasida sinonimik hisoblanadi:

りんごとバナナを買いました。

Ringo to banana o kaimashita.

“Olma va banan sotib oldim.”

りんごやバナナを買いました。

Ringo ya banana o kaimashita.

“Olma, banan va boshqalarni sotib oldim.”

Bu yerda と to‘liq sanashni, や esa noaniq yoki qisman sanashni bildiradi.

Natijalar shuni ko‘rsatdiki, yapon tilidagi grammatik sinonimiya mutlaq tenglik emas, balki funksional yaqinlik asosida shakllanadi.

MUHOKAMA. Tahlillar yapon tilidagi grammatik sinonimiyaning pragmatik omillar bilan chambarchas bog‘liq ekanligini ko‘rsatdi. Sinonimik grammatik birliklar bir xil vaziyatda ishlatilishi mumkin bo‘lsa-da, ularning kommunikativ ta’siri turlicha bo‘ladi.

は va が qo‘shimchalari misolida axborot strukturasining muhimligi yaqqol namoyon bo‘ladi. は tinglovchiga ma’lum bo‘lgan mavzuni bildirsa, が yangi yoki muhim axborotni ta’kidlaydi. Shu sababli ular grammatik jihatdan o‘xshash bo‘lsa-da, pragmatik jihatdan farq qiladi.

に va へ qo‘shimchalari o‘rtasidagi sinonimik munosabat ham semantik noziklik bilan xarakterlanadi. に aniq nuqtaga yetib borishni anglatsa, へ harakatning umumiy yo‘nalishini ko‘rsatadi. Bu farq yapon tilining semantik aniqlikka asoslanganligini ko‘rsatadi.

で va に qo‘shimchalari esa joy tushunchasini turlicha talqin qiladi. Harakatning sodir bo‘lish joyi bilan mavjudlik joyining grammatik jihatdan alohida ko‘rsatilishi yapon tilidagi sintaktik tizimning o‘ziga xosligini namoyon etadi.

ISSN 3030-3907

Tahlillar shuni ko‘rsatdiki, grammatik sinonim birliklarni to‘g‘ri qo‘llash uchun faqat lug‘aviy ma’noni bilish yetarli emas. Nutq vaziyati, kommunikativ maqsad va pragmatik omillarni ham hisobga olish zarur.

XULOSA. Mazkur tadqiqot davomida yapon tilidagi grammatik sinonimiyaning funksional xususiyatlari tahlil qilindi hamda sinonimik grammatik birliklarning sintaktik, semantik va pragmatik jihatlari o‘rganildi. Tadqiqot natijalari yapon tilidagi grammatik sinonimiya murakkab va ko‘p qirrali hodisa ekanligini ko‘rsatdi. Bir-biriga yaqin grammatik ma’noni ifodalovchi birliklar turli kontekstlarda turlicha kommunikativ va funksional vazifalarni bajarishi aniqlandi.

Tahlillar natijasida は (wa) va が (ga) qo‘shimchalari mavzu va ega ma’nolari bilan bog‘liq sinonimik munosabat hosil qilishi, biroq ularning pragmatik funksiyalari farqlanishi kuzatildi. は asosan mavzu va taqqoslashni ifodalasa, が yangi axborot yoki grammatik egani ta’kidlash vazifasini bajaradi. Bu esa yapon tilida axborot strukturasining muhim o‘rin tutishini ko‘rsatadi.

Shuningdek, に (ni) va へ (e) qo‘shimchalari yo‘nalish ma’nosida o‘zaro yaqin funksiyani bajarishi aniqlandi. Biroq に aniq manzilni, へ esa umumiy yo‘nalish yoki harakat tomonini kuchliroq ifodalaydi. Shu bilan birga, に (ni) va で (de) qo‘shimchalari joy bilan bog‘liq ma’nolarni ifodalashda o‘xshash ko‘rinsa-da, に mavjudlik joyini, で esa harakat sodir bo‘ladigan joyni bildirishi ma’lum bo‘ldi.

Tadqiqot davomida と (to) va や (ya) qo‘shimchalari ham grammatik sinonimiya misoli sifatida tahlil qilindi. Natijalar ushbu birliklarning sanash funksiyasida o‘xshash bo‘lsa-da, と to‘liq sanashni, や esa noaniq yoki qisman sanashni ifodalashini ko‘rsatdi.

Umuman olganda, yapon tilidagi grammatik sinonimiya mutlaq tenglik emas, balki funksional yaqinlik asosida shakllanishi aniqlandi. Sinonimik grammatik birliklarning qo‘llanishi nutq vaziyati, kommunikativ maqsad, kontekst va pragmatik omillar bilan chambarchas bog‘liqdir. Shu sababli yapon tilidagi grammatik sinonimlarni to‘g‘ri qo‘llash uchun faqat grammatik qoidalarni bilish yetarli emas, balki semantik va pragmatik nozikliklarni ham tushunish zarur hisoblanadi.

Mazkur tadqiqot yapon tilidagi grammatik sinonimiyaning funksional tabiatini yoritishga xizmat qiladi hamda yapon tilini o‘qitish va o‘rganish jarayonida grammatik birliklarning kontekstual qo‘llanishini chuqurroq tushunishga yordam beradi. Kelgusida ushbu mavzu doirasida pragmatik

ISSN 3030-3907

sinonimiya, uslubiy farqlar va nutq aktlari bilan bog‘liq tadqiqotlarni kengaytirish muhim ilmiy аҳамият kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Makino, S., & Tsutsui, M. (1986). *A Dictionary of Basic Japanese Grammar*. Tokyo: The Japan Times, 11–18, 294–302, 354–360.
2. Makino, S., & Tsutsui, M. (1995). *A Dictionary of Intermediate Japanese Grammar*. Tokyo: The Japan Times, 45–53, 172–180, 228–235.
3. Banno, E., Ohno, Y., Sakane, Y., & Shinagawa, C. (2020). *Genki I: An Integrated Course in Elementary Japanese*. Tokyo: The Japan Times Publishing, 38–45, 86–94, 152–160.
4. Banno, E., Ohno, Y., Sakane, Y., & Shinagawa, C. (2020). *Genki II: An Integrated Course in Elementary Japanese*. Tokyo: The Japan Times Publishing, 22–29, 118–126.
5. 3A Corporation. (2012). *Minna no Nihongo I*. Tokyo: 3A Corporation, 24–31, 52–58, 96–103.
6. 3A Corporation. (2013). *Minna no Nihongo II*. Tokyo: 3A Corporation, 18–26, 74–81.
7. Tsujimura, N. (2007). *An Introduction to Japanese Linguistics*. Oxford: Blackwell Publishing, 121–135, 167–174.
8. Kuno, S. (1973). *The Structure of the Japanese Language*. Cambridge: MIT Press, 28–41, 65–79.
9. Shibatani, M. (1990). *The Languages of Japan*. Cambridge: Cambridge University Press, 261–275.
10. Hinds, J. (1986). *Japanese: Descriptive Grammar*. London: Routledge, 73–89, 144–151.
11. Алпатов, В. М. (2008). *Японский язык*. Москва: Восточная литература, 112–126, 203–214.
12. Сирота, Е. В. (2005). *Грамматика японского языка*. Санкт-Петербург: КАРО, 58–69, 141–150.
13. Yule, G. (2010). *The Study of Language*. Cambridge: Cambridge University Press, 102–110.
14. Crystal, D. (2008). *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*. Oxford: Blackwell Publishing, 220–224.

ISSN 3030-3907